

Xenokrateion in Messolonghi

Xenokrateion hosts the central museum of Aitolokarnania in its capital, the Sacred Town of Messolonghi, satisfying a common demand and fulfilling the expectations and efforts of many years. It is closely interwoven with the memory of the modern city and part of its cultural heritage, as it is housed in a building of neoclassical morphology, designated as a monument. It was originally established as a girls school, retaining its school use until the late 1990s, while being the focus of various activities.

The building was constructed between 1885 and 1889, thanks to a donation by Konstantinos Xenokratis, a great national benefactor, and bears his name. In 2011, the Municipality of Messolonghi conceded its use to the Ministry of Culture in order to create an archaeological museum. Its restoration was implemented by the Service of Modern Monuments and Technical Works of Western Greece, Peloponnese and South Ionian (2018-2020), while the creation of the Museum, the organization of the archaeological exhibition and the configuration of the surrounding outdoor area were carried out by the Ephorate of Antiquities of Aitolokarnania and Lefkada (2018-2021).

The Museum opened its doors to the public in December 2021, at an extremely exceptional occasion, the 200th anniversary of the Greek Revolution, in the events of which Messolonghi held a crucial, but also tragic role. At the same time a historic building is revived, to be henceforth a reference point in the life of the modern city.

The Xenokrateion Archaeological Museum of the Sacred Town of Messolonghi

The Museum includes more than 1,200 finds from all over Aitolokarnania, dating from prehistoric to Roman times. Most of them are presented for the first time, including some extremely rare ones. The Museum's exhibition combines static and three-dimensional material, such as reconstructions of tools and burial assemblages. At the same time, it is accompanied by modern digital applications that animate its content. It is fully accessible to visitors on a physical level, meeting the required standards for people of all ages and disabled persons.

The archaeological exhibition is developed on two floors in the central part of the building and in seven rooms, two in the west wing of the ground floor and five on the first floor. The east wing of the ground floor houses the educational and multi-purpose rooms.

In the reception area one can be informed about the building, the history of the excavations and the layout of the exhibition. The visitor is recommended to start his tour, following the chronological order, from Room 1 on the ground floor, dedicated to Man and Nature, and then to Room 2, where finds from the recent major rescue excavations are presented. On the floor of the Museum, where the Acme and the End of the Aetolian and Akarnanian Leagues are developed, multiple options of visit are offered. The side rooms are dedicated to Aetolia (1, 2) and Acarnania (4, 5) with their most important urban and religious centers, while the central room (3) is organized thematically and serves both as an introduction to the two wings on either side and as their connecting element, where the Museum's exhibition culminates.

ΞΕΝΟΚΡΑΤΕΙΟΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΙΕΡΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Ασ. Φωτήλα 2, 302 00 Μεσολόγγι
ΤΗΛ.: 2631026068

Κείμενα - Επιμέλεια:

Δρ Ολυμπία Βικάτου, Διευθύντρια
Δρ. Φωτεινή Σαράντη, Τμηματάρχης

Σχεδιασμός εντύπου - καλλιτεχνική επιμέλεια

«HORIZON ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.»

Παραγωγή – εκτύπωση:

Printall ΕΠΕ

XENOKRATEION ARCHAEOLOGICAL MUSEUM OF THE SACRED TOWN OF MESSOLONGHI

AS. FOTILA STR. 2, GR 302 00 MESSOLONGHI
TEL. +302631026068

Texts - editing:

Dr Olympia Vikatou, Director
Dr Foteini Saranti, Head of Department

Print design - Art direction:

«HORIZON» Graphic Arts - Digital Applications

Production - Printing:

Printall Ltd

Το έργο «Αποκατάσταση του Ξενοκρατείου κτηρίου και μετατροπή του σε Μουσείο» υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα 2014-2020» και συγχρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

The project "Restoration of Xenokrateion and its conversion into a Museum" was implemented under the O.P. "Western Greece 2014-2020" and co-financed by the Public Investment Program and the European Regional Development Fund (ERDF).

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co-funded by Greece and the European Union

© 2021 ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΛΕΥΚΑΔΟΣ
EPHORATE OF ANTIQUITIES OF AITOLOAKARNANIA AND LEFKADA

ΞΕΝΟΚΡΑΤΕΙΟΝ

XENOKRATEION

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΕΡΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ARCHAEOLOGICAL MUSEUM OF THE SACRED TOWN OF MESSOLONGHI

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΛΕΥΚΑΔΟΣ
MINISTRY OF CULTURE AND SPORTS
EPHORATE OF ANTIQUITIES OF AITOLOAKARNANIA AND LEFKADA
2021

Το Ξενοκράτειο στο Μεσολόγγι

Το Ξενοκράτειο φιλοξενεί το κεντρικό Μουσείο της Αιτωλοακαρνανίας στην πρωτεύουσα της, την Ιερή Πόλη Μεσολογγίου, ικανοποιώντας μία κοινή απαίτηση αλλά και τις προσδοκίες και προσπάθειες πολλών ετών. Είναι στενά συνυφασμένο με τη μνήμη της νεότερης πόλης και μέρος της πολιτιστικής της κληρονομιάς, καθώς στεγάζεται σε κτίσμα νεοκλασικής μορφολογίας, κηρυγμένο ως μνημείο. Αρχικά, ιδρύθηκε ως Δημοτικό Παρθεναγωγείο, διατηρώντας τη σχολική χρήση έως τα τέλη της δεκαετίας του 1990, ενώ παράλληλα απέτέλεσε το επίκεντρο ποικίλων δραστηριοτήτων.

Το κτήριο κατασκευάστηκε μεταξύ 1885 και 1889, με δωρεά του Κωνσταντίνου Ξενοκράτη, μεγάλου εθνικού ευεργέτη, και φέρει το όνομά του. Παραχωρήθηκε το 2011 από τον Δήμο Ι.Π. Μεσολογγίου στο Υπουργείο Πολιτισμού, με σκοπό τη δημιουργία αρχαιολογικού μουσείου. Η αποκατάστασή του υλοποιήθηκε από την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Νοτίου Ιονίου (2018-2020), ενώ η δημιουργία του Μουσείου, η οργάνωση της αρχαιολογικής έκθεσης καθώς και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του πραγματοποιήθηκαν από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας (2018-2021).

Το Μουσείο άνοιξε τις πύλες του στο κοινό τον Δεκέμβριο του 2021, σε μία εξαιρετικά σπουδαία συγκυρία, την επέτειο των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση, στα γεγονότα της οποίας το Μεσολόγγι είχε κρίσιμο, αλλά και «βαρύ» ρόλο, αναβιώνοντας παράλληλα ένα ιστορικό κτήριο, το οποίο θα αποτελεί στο εξής σημείο αναφοράς στη ζωή της σύγχρονης πόλης.

Το Ξενοκράτειον Αρχαιολογικό Μουσείο Ιερής Πόλης Μεσολογγίου

Το Μουσείο περιλαμβάνει περισσότερα από 1.200 ευρήματα από όλη την Αιτωλοακαρνανία, που χρονολογούνται από τους προϊστορικούς έως τους ρωμαϊκούς χρόνους. Κατά το μεγαλύτερο μέρος τους παρουσιάζονται για πρώτη φορά, μεταξύ αυτών και ορισμένα εξαιρετικά σπάνια. Η έκθεση του Μουσείου συνδυάζει στατικό εποπτικό υλικό, αλλά και τρισδιάστατο, όπως αναπαραστάσεις εργαλείων και ταφικών συνόλων. Παράλληλα, πλαισιώνεται από σύγχρονες ψηφιακές εφαρμογές που «ζωντανεύουν» το περιεχόμενό της. Είναι απολύτως προσβάσιμη στον επισκέπτη σε φυσικό επίπεδο, πληρώντας τις απαιτούμενες προδιαγραφές για άτομα όλων των ηλικιών και ΑμεΑ.

Η αρχαιολογική έκθεση αναπτύσσεται σε δύο ορόφους στο κεντρικό τμήμα του κτηρίου και σε επτά αίθουσες, δύο στη δυτική πτέρυγα του ισογείου και πέντε στον όροφο. Στην ανατολική πτέρυγα του ισογείου λειτουργούν οι αίθουσες εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πολλαπλών χρήσεων.

Στον χώρο υποδοχής μπορεί κανείς να ενημερωθεί για το κτήριο, την ιστορία των ανασκαφών, καθώς και για τη διάρθρωση της έκθεσης. Ο επισκέπτης προτείνεται να ξεκινήσει την περιήγησή του, ακολουθώντας τη χρονολογική σειρά, από την αίθουσα 1 του ισογείου, αφιερωμένη στον Άνθρωπο και τη Φύση, και στη συνέχεια στην αίθουσα 2, όπου παρουσιάζονται ευρήματα των πρόσφατων μεγάλων σωστικών ανασκαφών. Στον όροφο του Μουσείου, όπου αναπτύσσονται η Ακμή και το Τέλος του Αιτωλικού και Ακαρνανικού Κοινού, προσφέρονται πολλαπλές επιλογές επίσκεψης. Οι πλευρικές αίθουσες είναι αφιερωμένες στην Αιτωλία (1, 2) και την Ακαρνανία (4, 5) με τα σημαντικότερα αστικά και θρησκευτικά τους κέντρα, ενώ η κεντρική αίθουσα (3) είναι οργανωμένη θεματικά και λειτουργεί τόσο ως εισαγωγή στις δύο εκατέρωθεν πτέρυγες, όσο και ως συνδετικό τους στοιχείο, όπου αποκορυφώνεται η έκθεση του Μουσείου.

Η ιστορία του Ξενοκρατείου και της αρχαιολογικής έρευνας

Αίθουσα 1

Αργυροδίνης Αχελώος: Δεσπότης όλων των Ποταμών • Η Εποχή του Λίθου: Οι πρώτες ανθρώπινες κοινωνίες • Μύθος και έπος: ανάμεσα στη Μυθολογία και την Ιστορία • Η Εποχή του Χαλκού: η Εποχή των Ηρώων • Η Αιτωλοακαρνανία στην Εποχή του Χαλκού • Οι τάφοι των ηγεμόνων • Στο τέλος του Μυκηναϊκού κόσμου - Ο «τάφος του πολεμιστή»

Μεγάλα δημόσια έργα και σωστικές ανασκαφές

• Στην καθημερινότητα ενός οικισμού • Τα αφιερώματα ενός ιερού

Αίθουσα 1

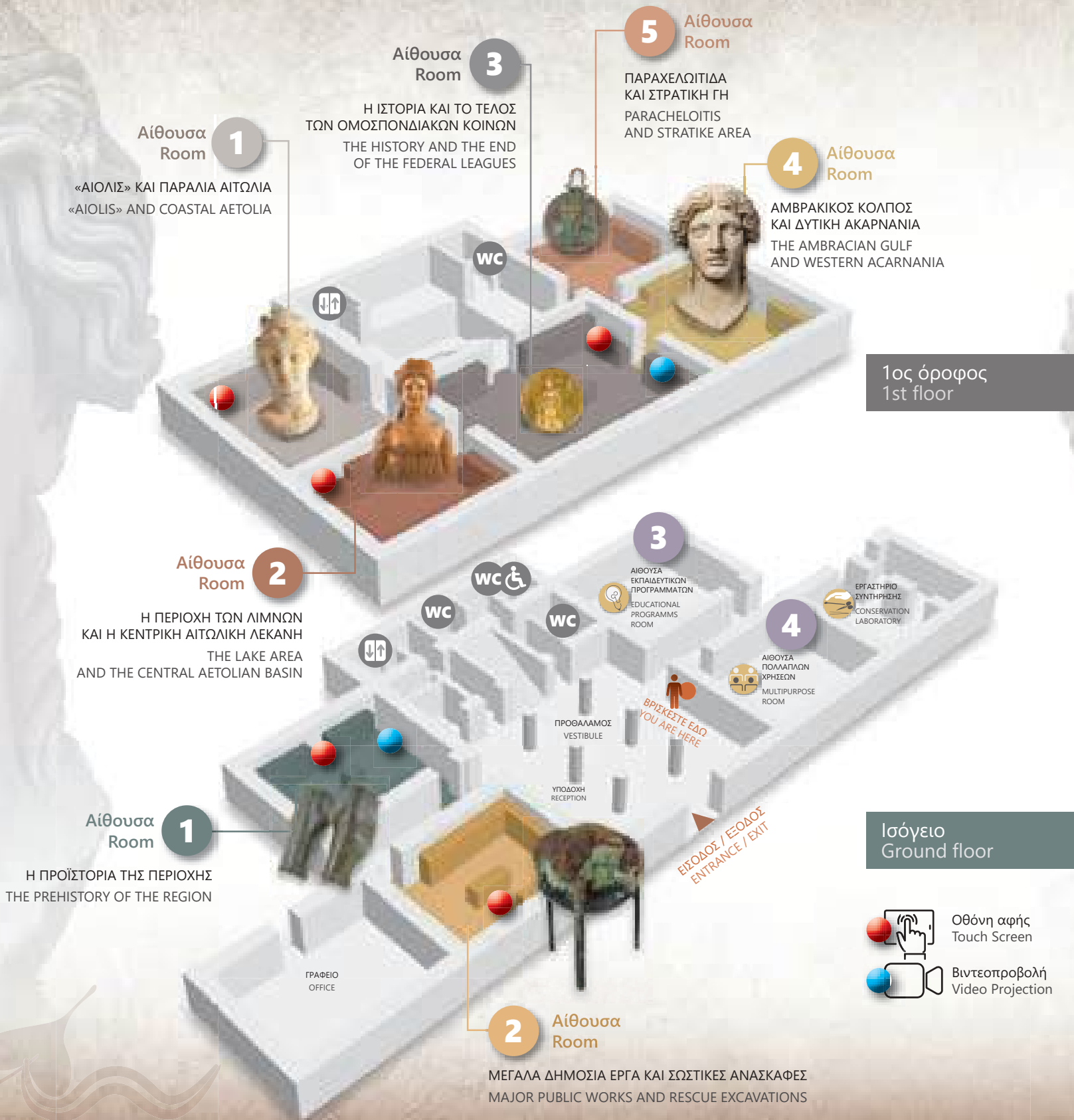
Αιολίς και παράλια Αιτωλία
 Λάφριο, το μεγάλο Αιτωλικό ιερό της Καλυδώνας
 Η πόλη της Καλυδώνας • Αλικύρνα • Πλευρώνα • Στην είσοδο του Κορινθιακού:
 Ναύπακτος και Χαλκίδα

Η περιοχή των λιμνών και η κεντρική Αιτωλική λεκάνη
Τριχόνειο • Άκρες • Γύρω από τις όχθες της Τριχωνίδας • Στη γη των Αγραίων
(Αγραία ή Αγραΐς) • Η λίμνη Λυσιμαχία και η πόλη Αρσινόη

Η Ιστορία και το τέλος των Ομοσπονδιακών Κοινών
Πολιτεία και κοινωνία: από τη φυλετική οργάνωση στα ομοσπονδιακά κράτη • Η εποχή της μεγάλης ακμής: τέχνες και πολιτισμός • Θέατρα και βουλευτήρια • Ύψω από τον βωμό: θρησκευτικές αντιλήψεις και λατρεία • Στον δρόμο προς τη Δύση: Εμπόριο, συναλλαγές και εξωτερικές σχέσεις • Στη φωτιά των πολέμων: Οπλιsmός και οχυρώσεις • «Τα σύννεφα από τη Δύση»: Πρώιμες σχέσεις με τη Ρώμη • Η Ναυμαχία του Ακτίου • Ανάμεσα στην Πάτρα και τη Νικόπολη: το τέλος των Ομοσπονδιακών Κοινών

Αμβρακικός κόλπος και δυτική Ακαρνανία
 Ανακτόριο • Θύρρειο • Στο βάθος του Αμβρακικού • Άκτιο: το ιερό όλων των Ακαρνανών
 • Ένα ιερό σπήλαιο του Αμβρακικού κόλπου • Αλυζία • Χερσόνησος Πλαγιάς • Πάλαιρος
 • Αστακός

Παραχελωίτιδα και Στρατική γη
 Οινιάδες • Στον πόρο του ποταμού • Το ιερό στο Καστράκι
 Στράτος: πόλη μεγίστη της Ακαρνανίας
 • Ιερό στη Σπάθαρη

The history of Xenokrateion and of the archeological investigation

Room 1

The Prehistory of the region: natural and man-made environment
 Acheloos, the Silver swirler: The prince of all rivers • The Stone Age: The first human societies
 • Myth and epic: between Mythology and History • The Bronze Age: the Age of Heroes •
 Aitolookarnania in the Bronze Age • The Tombs of the Rulers • At the end of the Mycenaean
 world – The tomb of the “warrior”

Major Public Works and Rescue Excavations

Stamna: An Early Iron Age cemetery north of Aitoliko • In the everyday life of a settlement
• The offerings of a sanctuary

Room 1

Aeolis and Coastal Aetolia
Laphrion, the great Aetolian sanctuary of Calydon • The city of Calydon • Alikyrna •
Pleuron • At the entrance of the Corinthian Gulf: Naupaktos and Chalkis

The Lake area and the Central Aetolian Basin

Trichonion • Akrai • Around the banks of Lake Trichonis • In the land of the Agraiani (Agraia or Agrais) • Lake Lysimachia and the city of Arsinoe

The History and the End of the Federal Leagues

State and society: from tribal organization to federal states • The great age of prosperity: arts and culture • Theatres and council-houses • Around the altar: religious beliefs and worship • On the road to the West: Trade, commercial exchanges and external relations • In the fire of war: Armour and fortifications • "The clouds from the West": Early relations with Rome • The naval battle of Aktion • Between Patras and Nikopolis: the end of the Federal Leagues

The Ambracian Gulf and Western Acarnania

Anaktorion • Thyrraeon • At the far end of the Ambracian Gulf • Aktion: the sanctuary of all the Acarnanians • A cave shrine of the Ambracian Gulf • Alyzia • The Plagia Peninsula • Palairos • Astakos

Paracheloitis and the area of Stratike

- Oiniadai • At the river's crossing
- The sanctuary in Kastraki
- Stratos: the greatest city of Acarnania
- Sanctuary in Spathari

